

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.001
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006
(Εγκύκλιος Αρ. 45)
Αρ. Τηλ: 22-601219

24 Φεβρουαρίου, 2009.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενικό Λογιστή,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

**Θέμα: Διαγραφή χρεών, τελών, φόρων και άλλων οφειλών
επιχειρήσεων προς τις δημόσιες αρχές**

Επιθυμώ να αναφερθώ στα κατά καιρούς υποβαλλόμενα αιτήματα από επιχειρήσεις για διαγραφή χρεών, τελών, φόρων και άλλων οφειλών τους προς τις δημόσιες αρχές και να σας ενημερώσω για τις εν προκειμένω πρόνοιες του κοινοτικού δικαίου των κρατικών ενισχύσεων.

2. Επισημαίνεται εν πρώτοις ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης δεν περιλαμβάνει μόνο τις επιδοτήσεις με τη στενή έννοια του όρου, αλλά κάθε ενέργεια του κράτους που προσδίδει μέσω κρατικών πόρων σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι επιχειρήσεις αυτές δε θα αποκόμιζαν υπό συνθήκες της αγοράς.

3. Μία από τις πολλές μορφές κρατικών ενισχύσεων είναι η συνεχιζόμενη ανοχή μιας κρατικής αρχής στη μη καταβολή οφειλών μιας επιχείρησης προς αυτήν. Όπως έχει τονίσει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής το «ΔΕΚ»),

«...είναι βέβαιον ότι η συμπεριφορά δημοσίου οργανισμού αρμοδίου για την είσπραξη των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος ανέχεται να καταβάλλονται οι εισφορές αυτές με καθυστέρηση, παρέχει στην επιχείρηση που ευεργετείται αξιόλογο εμπορικό πλεονέκτημα ελαφρύνοντας την επιβάρυνσή της από την κανονική εφαρμογή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης»¹.

4. Τα πιο πάνω ασφαλώς δεν αφορούν αποκλειστικά τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης αλλά κάθε οφειλή, όπως είναι οι φόροι, τα τέλη ή τα δανειακά χρέη στα οποία το κράτος, συμπεριλαμβανομένων των Δήμων και Κοινοτήτων, είτε δεν ακολουθεί τις διαδικασίες που προβλέπει η οικεία νομοθεσία ή σε άλλες περιπτώσεις δεν εφαρμόζει τις ανάλογες πρακτικές που ακολουθούνται από μία ιδιωτική επιχείρηση.

¹ Απόφαση ΔΕΚ της 29^{ης} Ιουνίου 1999 στην Υπόθεση C-256/97 (DM Transport), Συλλογή της Νομολογίας 1999.

5. Για να κριθεί εάν το κράτος παρέχει κρατική ενίσχυση θα πρέπει, σύμφωνα με το ΔΕΚ, να εφαρμοστεί το λεγόμενο **κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή**. Συγκρίνεται, δηλαδή, η συμπεριφορά του κράτους με την υποτιθέμενη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού πιστωτικού ιδρύματος που θα βρισκόταν σε παρόμοια κατάσταση έναντι της εν λόγω επιχείρησης και που επιδιώκει να ανακτήσει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά². Όταν η σύγκριση οδηγεί σε αρνητικά αποτελέσματα, αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση αποκτά οικονομικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της μέσω κρατικών πόρων.

6. Εάν το κράτος προχωρεί σε διακανονισμούς ή ακόμα και σε μερική διαγραφή χρέους, τότε το ερώτημα είναι κατά πόσο ένας ιδιώτης πιστωτής, ο οποίος έχει ως αποκλειστικό σκοπό να εισπράξει το μεγαλύτερο δυνατό μέρος των οφειλών αυτών, θα προέβαινε σε παρόμοια ενέργεια και υπό ποίους όρους. Εάν η επιλογή αυτή είναι η πλέον ενδεδειγμένη για τα οικονομικά συμφέροντα του κράτους με βάση τις εναλλακτικές επιλογές που διαθέτει, νομικές ή άλλες, τότε το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή ικανοποιείται και επομένως δε χορηγείται οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση.

7. Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπ' αυτήν τη μορφή δεν επιτρέπονται από το κοινοτικό δίκαιο, διότι απλώς ελαφρύνουν τις επιχειρήσεις από δαπάνες που κανονικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό τους και δεν αποτελούν κίνητρο προς την επιχείρηση για ανάληψη δράσεων με θετικό αντίκτυπο στην οικονομία ή την κοινωνία γενικότερα, όπως είναι, για παράδειγμα, οι επενδύσεις, η έρευνα ή η επαγγελματική εκπαίδευση των εργαζομένων της.

8. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι με τη λήξη ισχύος της αναστολής του περί Παραγραφής Νόμου, Κεφ. 15, την 31^η Μαρτίου 2009, για όσες οφειλές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του και για τις οποίες το κράτος παρέλειψε να καταχωρίσει αγωγές μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται θα παραγραφεί το δικαίωμα έγερσης της αγωγής. Οι Αρμόδιες Αρχές οφείλουν να λάβουν μέτρα διασφάλισης του αγωγίμου δικαιώματός τους για οφειλές από επιχειρήσεις οι οποίες, με βάση το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή, θα έπρεπε να διεκδικηθούν μέσω της δικαστικής οδού. Σημειώνεται, επίσης, ότι η παραγραφή του αγωγίμου δικαιώματος διεκδίκησης των οφειλών μετά τις καθορισμένες προθεσμίες δε συνεπάγεται αυτόματα ότι οι Αρμόδιες Αρχές μπορούν να προχωρήσουν στη διαγραφή των εν λόγω οφειλών χωρίς να ικανοποιήσουν πρώτα το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή, ήτοι να εξαντλήσουν όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για εξασφάλιση των ποσών που τους οφείλονται.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

² βλ. ενδεικτικά: Απόφαση του Πρωτοδικείου της 11^{ης} Ιουλίου 2002 στην υπόθεση T-152/99 (HAMSA), Συλλογή της Νομολογίας 2002.